

Konflikter, er den Ophidselse, som selve de politiske og diplomatiske Meningsudvekslinger plejer at fremkalde. Jeg skal selvfølgelig ikke dvæle udførligt herved, men lad mig tage det Eksempel, som allerede er nævnt af den højtærede Udenrigsminister, Doggerbank-Affæren. Den Gang var der utvivlsomt meget alvorlig Fare for Krig mellem England og Rusland. De her tilstedeværende vil erindre, hvad der gav Anledning dertil. Den russiske Østersøflaade, der befandt sig paa Vej til Østasien for at kæmpe mod Japan, traf i Nordsøen paa en engelsk Fiskerflaade, forvekslede den med Japanerne og gav sig til at skyde paa den. I den nærmest følgende Uges Tid tiltog Spændingen, Nervøsiteten og de truende Udtalelser mellem de to Lande. Grunden var den ganske ligefremme, at man gik ud fra, at det var Englands Ære, det drejede sig om, og naar en Nations og navnlig en stor Nations Ære menes at staa paa Spil, er der ingen Grænse for den Højde, hvortil Lidenskaberne kan naa. Saa var det, at Frankrig traadte til og gjorde opmærksom paa de Undersøgelseskommissioner, der var tilvejebragte af Haag-Konferencen, eller som man i alt Fald havde truffet Forberedelserne til, saa at de kunde sættes i Gang. Frankrig gjorde utvivlsomt den Gang Verdensfreden en overordentlig stor Tjeneste. Begge Parter, England og Rusland, gik som bekendt ind paa at lade en Undersøgelseskommission beskæftige sig med Sagen. Og saa skete der, som de fleste vist erindrer, noget overordentlig mærkeligt. Saa snart Undersøgelseskommissionen og dens Jurister og teknisk sagkyndige havde taget fat, skiftede Sagen fuldkommen Karakter. Sagt i faa Ord: Den blev kedelig. Det er maaske noget, der ikke saa sjældent indtræffer, naar Jurister kommer til at befatte sig med en Sag. Den blev grundig kedelig, det kan ikke nægtes, for i Stedet for den krænkede nationale Ære, der havde sat al Verdens Telegrambureauer i Bevægelse og tændt Lidenskaberne i Brand baade i England og Rusland, traadte der saa jævne Detailspørgsmaal som Spørgsmaal om, hvor Fiskerbaadene havde haft Stade, om de havde haft Lanterner oppe, om de havde lidt større eller mindre Skade o. s. v. Det var jo Spørgsmaal, der influerede paa Bedømmelsen af Erstatningskravene, og de maatte følgelig interessere Fiskerbaadenes Ejere overordentlig levende, men de kunde ikke ramme hverken Ruslands eller Englands Ære i

nogen følelig Grad. Med andre Ord, hele Spørgsmaalet om den nationale Ære og dermed hele Krigsfaren svandt bort, Spørgsmaal om Lanterne og Fiskerbaadenes Afstand, hvor mange Garn de havde faaet ødelagt, traadte i Stedet, men dette kunde ikke, selv i de værste Chauvinisters Øjne, være nogen Grund for de to Lande til at komme op at slaas med hinanden om den nationale Ære. Baade i St. Petersborg og i London var man enig, baade den russiske og den engelske Regering slog sig til Ro ved Undersøgelseskommissionens Afgørelse. Der blev ikke Brug for nogen Voldgiftskendelse. Saa snart Undersøgelseskommissionen havde afsluttet sin Virksomhed og forelagt Resultatet, accepterede man det fra russisk Side, og dermed var Sagen forbi. Det er min Overbevisning, at paa lignende Maade vil det gaa i mangfoldige andre Tilfælde, vel at mærke, naar man har staaende Undersøgelseskommissioner beredte. Efter at en saadan Undersøgelseskommission har varetaget Synet og Skønnet med fornøden Omhu og Grundighed, vil Kommissionen som oftest ikke have svært ved at mægle Forlig, og derved bliver det overflødigt at gaa videre.

Specielt kunde jeg ønske at henlede Opmærksomheden paa Bestemmelsen i Traktatens Afsnit III, hvorefter Kommissionen kan handle paa eget Initiativ. Det er efter min Mening en udmærket Bestemmelse, fordi den er egnet til at hindre, at diplomatiske Tvistemaal skærpes ved, at Forhandlingerne trækker i Langdrag. Naar det har vist sig, at Regeringerne har vanskeligt ved at komme til Enighed, eller rettere sagt, at de diplomatiske Midler glipper, gælder det om, at Sagen hurtigst muligt gaar til Undersøgelseskommissionen, for at den Uro og Nervøsitet og de skarpe Udtalelser, der plejer at følge med internationale Uoverensstemmelser, ikke skal faa Lejlighed til at træde saaledes frem, som de gjorde det under Behandlingen af Doggerbank-Affæren, inden Sagen naaede til Undersøgelseskommissionen.

Men hvor megen Betydning man end lægger paa de staaende Undersøgelseskommissioner — og jeg tror, som sagt, at man vanskeligt kan overvurdere deres Betydning, ligesom man heller ikke kan overvurdere den Betydning, det har, at Danmark har haft den Ære at være med ved Afslutningen af den første Traktat, der gør disse Undersøgelseskommissioner til et fast Led, kombineret med Voldgifts-